

Dagmar Andrtová- Voňková

Nahráno v Čs. rozhlasě České Budějovice, 4. 1. — 12. 1. 1986
Hudební režie: Ivan Pokorný
Zvuková režie: Petr Tolar

Odpovědný redaktor: Ivan Rössler
Technická redaktorka: Růžena Hedrichová
Spolupráce na realizaci: Miroslav Andrt

Cover © Miroslav Pechánek, 1986
Photo © Jan Šilpoch, 1986
Sleeve-note © Jiří Tichota, 1986

PANTON, vydavatelství Českého hudebního fondu,
Říční 12, 118 39 Praha 1

 panton
STEREO 81 0651 — 1311

Strana 1

1. EJ, PO POLI JSEM CHODILA 6:30
2. LIPEČKA 4:06
3. V POLI STOJÍ TRNINA 5:30
4. POHANSKÝ SVÁTEK 3:30

Hudba a text: Dagmar Andrtová-Voňková (1—7)
Hudba: Dagmar Andrtová-Voňková (8)

Strana 2

5. CHLAPCI NA TOM HORNÍM KONCI 6:36
6. EJ, SLUNÍČKO, VSTAŇ UŽ 6:24
7. SKÁLA 5:24
8. CIKÁNSKÁ KONCOVKA 2:12

Dagmar Andrtová-Voňková: zpěv a kytara (1—7)
cikánská koncovka (8)

O písničkách Dáši Voňkové řekli skladatelé:

To je to nejzajímavější a nejoriginálnější, co jsem z celé folkové produkce dosud slyšel!
(Petr Eben)

Mám rád lidi, kteří v sobě mají přetlak.

A tohle děvče má přetlak tak velký, že by si od něj mohla řada autorů vypůjčovat...
(Vladimír Sommer)

První, co mne napadlo, když jsem byl požádán, abych napsal pár slov na obal dlouho očekávaného elpička Dagmar Voňkové-Andrtové, bylo uvést jména známých kytaristů a písničkářů, které jsem slyšel po jejím vystoupení prohlásit, že by teď svoji kytaru nejraději rozdúpali. Jenže: jednak k takové exekuci, pokud vím, nikdy ve skutečnosti nedošlo, jednak — a to především — tvorba Dáši Voňkové ve svém celku představuje přínos mnohem zásadnější, nežli pouhé, byť unikátní obohacení instrumentální techniky.

Na naši, tehdy již poměrně bohatou scénu „malých žánrů“ vstoupila Dáša příznačně. V mnohahodinové šedi průměrnosti a lopotnosti, která z magnetofonových kotoučků postupně udolávala porotu celostátní soutěže folkových písní v roce 1971, se pojednou blýskla kapička osvěžující rosy — velmi nezbedná písnička Pastýřka, zpívaná při kytaře ostrým dívčím hláskem. Porota ožila. Kdo je to? Dáša Voňková — slyšel o ní někdo? Odkud? Z Krkonoš, to se podívejme! O vítězi bylo rozhodnuto. Rozhlasový snímek Pastýřky (v podání Spirituál kvinteta) byl záhy nato vyhlášen nejlepším folkovou nahrávkou roku a nenápadná autorka, jak se tiše objevila, tak zmizela kdesi za lítačkami krkonošských lokálů. V informovaných kruzích se nadále o existenci svérázné písničkářky sice vědělo, ale jinak se navenek nic nezměnilo. Premiérám, reprízám a někdy i dernierám jejich dalších písniček naslouchaly opět hlavně zdi přiděleného pokojíku pro personál. Měnily se však tyto písničky. Někdy v polovině sedmdesátých let se v tvorbě Dáši ozvala nová, velmi výrazná nota, která už odtud nevymizela — vyznání z lásky k folklóru, přesněji řečeno okouzlení lidovou baladou. Temně laděné příběhy zbojníků, rebelů, tragické historie nešťastných lásek, zloby a závisti, podivné hříčky náhody, která vstupuje do lidských osudů v zastoupení spravedlnosti, to vše ovšem uchvacovalo od časů obrození již několik uměleckých generací. Voňková si však i zde zachovala příznačnou

originalitu. To potvrdilo nadšené přijetí jejího prvního singlu Chlapci na tom horním konci (1977), který byl odborníky označen za nejlepší nahrávku z celoroční produkce populární hudby. V té době již autorka žila a vzácně tu a tam i vystupovala v Praze. Počátkem osmdesátých let došlo k jejímu více než dvoulétemu odmlčení. Ačkoliv bylo způsobeno velmi složitou osobní situací, bylo zároveň i dobou nabírání nových sil, zdokonalování uměleckého jazyka, zrání. Tehdy se také Dáša podařilo dokázat téměř nemožné. Pro kytaru, jeden z nejrozšířenějších hudebních nástrojů současné civilizace, navíc nástroj s bohatou staletou tradicí, který žije zároveň v praxi folklórní i koncertní a v mnoha modifikacích provází hudbu populární, dokázala vyvinout zcela originální, novou techniku hry. A co je nejdůležitější, tato technika se nestala samoúčelným, na odiv vystavovaným efektem, ale je ústrojným, nosným základem osobitého hudebního jazyka. Formální výstavba netradičně pojatých vokálně instrumentálních ploch, cit pro proporce i odvaha vsadit na dramatizující efekt pauzy, to vše vypovídá o mimořádné kompoziční intuici. Drsný, ale suverénně ovládaný hlas zpěvačky přitom neaspíruje na bezdechý obdiv hlasových pedagogů, ale účinně umocňuje až pohanskou syrovost baladických příběhů. Návrat Dáši Voňkové na současná pódia (rok 1983 v cyklu koncertů pořádaných FOK) byl proto skutečným triumfem. Tato deska shrnuje především písně posledního, zralého období.

Máme dnes písničkáře, kteří dovedou vyjádřit pocity a touhy své generace, jiní učarují poezii a křehkostí své fantazie, další dovedou rozřezat davy humorem nadsázky i příběhů ze života. Dáša Voňková se vydala cestou nejobtížnější: předstoupje před nás s tvorbou, která v prvním plánu oslovuje posluchače jen sama sebou, silou umělecké výpovědi, odvahou a novostí. Jde cestou, kterou nikdo nevyznačoval, cestou, kterou pro sebe i ostatní vyšlápává sama. Jen hledající nalézají nové obzory i kontinenty.

IMPULS